

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/206/2015
Identifikačné číslo spisu: 1012200805
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1012200805.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: Z. D., bytom Q. proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava, Námestie Slobody 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 5N 392/12, Ev. č. 1512/12 zo dňa 04.04.2012, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/35/2012-150 zo dňa 20.08.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/35/2012-150 zo dňa 20.08.2015 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením krajský súd nepriznal navrhovateľke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov po zistení, že rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 3Sžo/106/2014-130 zo dňa 19.05.2015 bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/35/2012-56 zo dňa 26.02.2014, ktorým krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu sp. zn. 5N 392/12, Ev. č. 1512/12 zo dňa 04.04.2012 o nepriznaní navrhovateľke nároku na poskytovanie právnej pomoci vo veci o odškodné a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenej na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 37C/155/2011 z dôvodu nesplnenia podmienky vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu. Keďže proti rozsudku najvyššieho súdu nie je prípustný opravný prostriedok a právna vec navrhovateľky bola právoplatne ukončená v jej neprospech, krajský súd uznesením zo dňa 02.07.2015 uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v celkovej výške 66 €. Následne navrhovateľka požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré jej nebolo priznané.

Vychádzajúc z ustanovenia § 138 O.s.p. svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je možné vyhovieť v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky tri podmienky, teda,

aby účastník konania o oslobodenie požiadal, odôvodnenosť z pohľadu pomerov účastníka a zároveň, že sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Krajský súd uviedol, že navrhovateľka nespĺňa jednu zo zákonných podmienok priznania oslobodenia od platenia súdnych poplatkov a to podmienku, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, keďže žiadala priznať oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v konaní sp. zn. 4Sp/35/2012, ktoré bolo meritórne právoplatne skončené a navrhovateľka v konaní nebola úspešná.

Proti tomuto uzneseniu podala navrhovateľka odvolanie v lehote stanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.), v ktorom žiadala, aby najvyšší súd zrušil poplatok 66 € a aby bola od súdnych poplatkov oslobodená.

Dňom 01.06.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ktorý upravuje v § 1) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov (§ 492 ods. 2 SSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní navrhovateľky (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je vecne správne.

Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (§ 138 ods. 1 O.s.p.).

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb.).

Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Účelom ustanovenia § 138 O.s.p. je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo. Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené zákonné podmienky - nepriaznivá finančná, resp. majetková situácia a že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda quasi pravdepodobnosť úspechu v ďalšom konaní na strane žiadateľa). V prípade fyzických osôb sa prihliada aj na osobné a rodinné pomery. Oprávnenosť žiadosti preto súd hodnotí z hľadiska splnenia uvedených podmienok, pričom vychádza zo skutočností, preukázaných žiadateľom.

O oslobodení od súdnych poplatkov v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súd rozhodne na návrh účastníka konania, ku ktorému je tento povinný pripojiť listinné dôkazy deklarujúce jeho majetkové pomery.

Zákonodarca v citovanom ustanovení - v § 138 Občianskeho súdneho poriadku - pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné

uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Najvyšší súd po oboznámení sa so spisovým materiálom vyhodnotil postup krajského súdu ako bezchybný a úplne v súlade s § 138 ods. 1, 2 O.s.p., ako aj právami na súdnu a inú právnu ochranu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky.

Krajský súd v prejednávanej veci vykonal zisťovanie podmienok pre priznanie úplného resp. čiastkového oslobodenia od poplatkov v zmysle účelu dikcie ustanovenia § 138 O.s.p., pričom v predmetnej veci zistil, že navrhovateľka nespĺňa jednu zo zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku, keďže oslobodenie možno priznať len keď nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu. V danom spore bola navrhovateľka neúspešná. Uvedené vyplynulo z obsahu pripojeného administratívneho spisu ako aj spisu krajského súdu. Navrhovateľka sa domáhala nároku na poskytnutie právnej pomoci, pričom odporca jej žiadosti nevyhovel a toto rozhodnutie bolo rozsudkami správnych súdov oboch stupňov, uvedenými vyššie, potvrdené ako súladné so zákonom.

Krajský súd rozhodoval správne a v súlade so zákonom, nakoľko v konaní bolo preukázané, že navrhovateľka nespĺňala jednu z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu podľa 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil, pretože krajský súd vo veci rozhodol po vecnej i právnej stránke správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení § 250k ods. 1 O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p., keď neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal a odporcovi náhrada trov odvolacieho konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.